

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Trismegistus Doctrinæ Christianæ Tertio Continuatus,
Seu Brevis Expositio Sciendorum De Ultima Voluntate
Hominis Christiani In Spiritualibus, Atque Temporalibus,
Methodo Morali-Theologica concinnata, ...**

Mayr, Cherubinus

Salisburgi, [ca. 1735]

Caput III. De mediis externis perveniendi ad eundem Finem ultimum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-42295

actibus, uti Humilitatis, Patientiæ, resignationis in Divinam voluntatem &c. augmentari potest; sed quia hæ pagellæ non omnes admittunt, eos relinquo spiritui zelosorum assistentium.

CAPUT III.

De mediis externis perveniendi ad eundem Finem ultimum.

§. I.

Expositio Doctrinæ Christianæ.

Punctum I. *Quæ, & quot sunt media externa propinquiora, per quæ ad ultimum finem pervenitur?*

RESOL. Sunt tria moribundorum Sacramenta, scilicet Pœnitentiæ, Eucharistiæ, & Extremæ Unctionis, talem inter se ordinem habentia, ut primum spectet ad *viam purgativam*, utpote per se institutum ad purgandam animam à maculis peccatorum mortalium. Alterum ad *viam illuminativam*, quia institutum ad nutrimentum animarum, consistens in gratia ad virtutes provocativa. Tertium, præ-
sup-

suppositô secundô , *ad viam unitivam* , quia hominem, cum Christo per SS. Evcharistiam jam unitum, emundatione à reliquiis peccatorum, proximè expeditum reddit ad accipiendam unionem cum DEO, Fine suo ultimo. De his, quantum ad præsens pertinet, breviter.

Punctum II. *An, quis, & quo jure teneatur, appropinquante vitæ termino, uti Sacramentô Pœnitentiæ?*

- 77 RESOL. I. Quilibet homo baptizatus, qui post acceptam regenerationis gratiam DEUM novo peccato mortali offendisse se meminit, appropinquante vitæ termino, vel animadverso probabili mortis periculo, tenetur ipso Jure Divino ad impetrandam cum DEO reconciliationem uti Sacramentô Pœnitentiæ, per dolorosam illius Confessionem, si non antea confessus fuerit. Ratio est patula ex Concilio Tridentino; Licet enim *Pœnitentia*, ut ait *sess. 14. cap. 1.* fuerit *universis hominibus, qui se mortali aliquo peccato inquinassent, quovis tempore ad gratiam, & justitiam assequendam necessaria*; postquam tamen Dominus à mortuis excitatus, insufflandô in discipulos suos, per illa verba, *Accipite Spiritum Sanctum, quorum remisistis peccata &c.* Joan. 20. instituit Sacramentum Pœnitentiæ, *universa Ecclesia semper intellexit (itâ pergit cap. 5.) institutam etiam esse à Domino*

mino

mino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post baptismum lapsis Jure Divino necessariam existere. Atqui hujus Juris & necessitatis tempus neque congruentius, neque urgentius assignari potest, ex communi Theologorum calculo, ipsiusque rationis dictamine, quam articulus, vel probabile periculum mortis: Ergò. Nempè, ut monet Ecclesiasticus cap. 14. *Ante obitum tuum operare justitiam; quoniam non est apud inferos invenire cibum.*

RESOL. II. Eis, qui post acceptam regenerationis gratiam in mortale lapsi sunt, & usque huc nondum erecti, etiam necessitate mediis ad salutem necessarium est, & sufficit, Sacramentum Pœnitentiæ, aut ejus votum. Ita rursus Tridentinum, cujus verba cit. Sess. 14. cap. 2. sunt hæc: *Est autem hoc Sacramentum Pœnitentiæ lapsis post baptismum ad salutem necessarium, ut nondum regeneratis ipse baptismus; sed nondum regeneratis necessarius necessitate mediis ad salutem & sufficiens est aut ipse baptismus, aut ejus votum, per verba ejusdem in sess. 6. cap. 4. scilicet: quæ quidem translatio (intellige, in statum gratiæ, & adoptionis filiorum DEI) post Evangelium promulgatum, sinè lavacro regenerationis, aut ejus voto fieri non potest.* Ergò etiam lapsis post baptismum eodem modo

ne-

necessarium est, & sufficiens Sacramentum Pœnitentiæ.

Hoc solum pro instruendis simplicibus advertendum, quòd per *votum Sacramenti* non intelligatur simplex propositum, vel desiderium suscipiendi Sacramentum; nulli enim huic invenitur à DEO promissa remissio peccatorum, nisi inclusum sit in actu contritionis perfectæ, ubi homo memor est suorum peccatorum; vel saltem in actu dilectionis DEI formalis, quæ comprehendit voluntatem observandi omnia DEI mandata, consequenter etiam hoc propositum; & ideo sufficit saltem in homine, actu immemore suorum peccatorum.

- 79 RESOL. III. Etiam si quis per Sacramentum in voto justificationem jam fuerit consecutus, adhuc ex Divino præcepto tenetur Sacramentum Pœnitentiæ, si possit, re ipsa suscipere. Ratio; Quia Concilium, ubi *cap. 5. supra* ait *institutam esse à Domino integram peccatorum Confessionem, & omnibus post baptismum lapsis jure Divino necessariam*; subdit rationem: *Quia Dominus noster Iesus Christus è terris ascensurus ad cœlos, Sacerdotes sui ipsius Vicarios reliquit, tanquam Præsides & Judices, ad quos omnia mortalia crimina deferantur, in quæ Christi fideles ceciderint, quo pro potestate Clavium remissionis, & retentionis peccatorum sententiam pronuntient.* Ex quo inferitur, quòd

quòd licèt DEUS homini peccatori perfectè ad ipsum converso *in suo foro* condonet peccata, dicendo: *Remittuntur ei peccata multa, quia dilexit multum*, Luc. 7. præter hoc tamen voluerit eadem peccata ad Sacerdotes suù Vicarios tanquam Judices deferri, ut pro potestate Clavium, quam commisit suæ Ecclesiæ *Matth. 16.* etiam *in foro ipsius* sententia de ipsis pronuntietur. Imò ex hoc ipso, quòd DEUS peccata remittat intuitu voti suscipiendi Sacramentum, censetur ea remittere non omninò absolutè, sed *sub modo*, id est, onere, obligatione, & quasi tacitò pactò illud suscipiendi, quò tamen justificatio ipsa nullatenùs suspendatur. Vide Laymannum *Theol. Mor. lib. 5. tract. 5. cap. 3. n. 4.* & citatos apud ipsum.

Punctum III. *An ergò Pueri, & adulti, solis venialibus obstricti sint exleges à Confessione Sacramentali, etiam in extremo conflictu peragenda?*

RESOL. I. Per se sunt exleges quantum ad istam obligationem, cùm Jus Divinum, interpretante Sacra Synodo *citata*, apertè sola peccata mortalia ad Tribunal Sacramentale vocet; Jus verò Ecclesiasticum nihil circa Confessionem in articulo mortis disposuerit, nisi de Medicis ad infirmum vocatis, ut ante omnia eum adducant ad Confessionem; aliàs arcendi ab ingressu

Ec-

Ecclesiæ usque ad congruæ satisfactionis tempus, *cap. cum infirmitas 13. de pœn. & remiss.* Insuper, ut desinant visitare infirmum, si post tres dies monitus de gravitate morbi, Sacramentalem Confessionem suorum peccatorum non fecerit; prout statuit S. Pius V. in *Constitut. super Gregem Domini*, de An. 1566. Quinimmò Ecclesia ipsa Legem suam de Confessione annua non nisi de peccatis mortalibus intelligit, ut habet unanimis Theologorum consensus.

81 RESOL. II. Est tamen generalis usus, & pia universalis Ecclesiæ hodiernæ consuetudo, ut indiscriminim adulti omnes, etiam pueri doli capaces, ut plurimum ipsi petant, vel, dummodo rationis compotes habeantur, omni admoto lapide adducantur & disponantur ad Confessionem Sacramentalem ante obitum peragendam; nec aliàs refici soleant Sacro Viaticò: etiamsi certum sit, millenos esse, qui pro tunc nullum peccatum mortale habeant, fortè nec habuerint, perseveranter justis. Hujus verò consuetudinis rationabilitas emicat præsertim ex duobus. I. Quia revera nescit homo, utrum amore, an odio dignus sit. Eccl. 9. quàm facilè enim contingit, ut quis peccaverit etiam graviter per ignorantiam vincibilem, quod nunc non agnoscit? vel licèt peccaverit sciens, modò tamen non recorde-

detur? Unde si nunc de solis venialibus doleret, æstimans sufficere attritionem, deficiente auxilio Sacramenti periret: quòd si verò accedat Sacramentum, dummodo motivum doloris etiam ad mortalia se extenderit, indirectè etiam ab istis absolutus, salvatur. II. Quia etsi careat culpâ mortali, non tamen caret fructu Sacramenti; nam præter remissionem venialium, de quibus dolet, quoad culpam, accipit etiam gratiæ sanctificantis augmentum, jus ad gratias actuales, aliquam remissionem pœnæ temporalis pro illis debitæ, & hæc omnia ex opere operato; ac dein fructum suæ humiliationis, pœnitentiæ, ac devotionis ex opere operantis. Et hinc

RESOL. III. Nisi manifestè constet, ali 82
quem esse mentis impotem, & spiritualium doctrinarum penitus incapacem, aut ita refractarium, ut etiam Sacramenti hujus necessitatem & efficaciam pertinaciter abneget, hujus ultimi conflictûs tempore, semper ad absolutionem saltem sub conditione recipiendam disponi debet; quia causa adest necessitatis & utilitatis maximæ, irreverentia Sacramenti verò per conditionem adjectam abstergitur. Non expectet Pastor, donec sollicitetur. Ipsemet ovem graviter infirmam etiam non rogatus visitet, & ad Confessionem deponendam.

omni possibili suadâ adhortetur. Esto, dicat Passetinus, non teneri Parochum sua sponte venire, nisi quando probabile est, si Sacramenta offerat, receptum iri; eò quia præceptum hoc obliget ad modum correctionis fraternæ, & (ut addit Gobat tract. 1. Theolog. Experim. num. 106.) nulla lex obliget ad actionem inutilem, cap. 2. dist. 4. Hæc te non moveant, bone Pastor; nam alia est regula correctionis communis inter fratrem & fratrem, alia correctionis specialis inter Patrem & filium, ovem & Pastorem. Audi, qualem huic præscribat S. Paulus 2. Tim. 4. *Prædica verbum, inquit, inste opportunè, importunè; argue, obsecra, increpa, in omni patientia & doctrina; erit enim tempus, cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria cocervabunt sibi magistros prurientes auribus &c. (ut sunt mundus, caro, dæmon, falsus amor suû &c.) Tu verò vigila, in omnibus labora, opus fac Evangelistæ, ministerium tuum imple. Audistin? Etiam si æger obstinatus sanam doctrinam non sustinebit; etiam si à veritate auditum avertet; ad fabulas autem convertetur; Tu nihilominus vigila, in omnibus labora, ministerium tuum imple. Ne timeas, quòd actio tua sit futura inutilis; si enim te audièrit, lucratus eris fratrem tuum. Matth. 18. si verò te non audièrit, dic cum Jeremia cap. 51. curavimus Babylonem, & non est*

est sanata, derelinquamus eam, - - quoniam pervenit usque ad cœlum iudicium eius. Certi estote, quia labor vester non est inanis in Domino. 1. Cor. 15. sed merces vestra multa est in cœlis. Luc. 6.

Punctum IV. Cui è mundo discessurus debeat confiteri?

RESOL. I. Debet confiteri Sacerdoti, hic & nunc jurisdictionem fori Sacramentalis in ipsum habenti. Hæc est resolutio generalis, & de fide; nam quòd debeat esse Sacerdos, contra perversam Lutheri doctrinam definivit Sac. Tridentinum Concil. cit. Sess. 14. cap. 6. illis verbis: *Declarat sancta Synodus, falsas esse, & à veritate Evangelii penitus alienas doctrinas omnes, quæ ad alios quosvis homines, præter Episcopos & Sacerdotes, Clavium ministerium perniciosè extendunt.* Quòd autem jurisdictionem hujus Sacramentalis fori in eum, qui confitetur, habere debeat, patet ejusd. Sess. cap. 2. ubi S. Synodus unam ex præcipuis inter Baptismi & Pœnitentiæ Sacramenta differentiam declarat esse hanc, quòd Ministrum posterioris oporteat esse *judicem*, non verò Ministrum prioris: idem cap. 5. & cap. 6. docet, quòd absolutio Sacerdotis non sit solum nudum ministerium, sed *ad instar actûs judicialis*; Atqui in Judice ad exercendum actum judicialem exigitur *jurisdictio*, uti lippis & tonsoribus notum est:

est: ergò. Et ideo ad eum finem, ut quis absolutionem suorum peccatorum obtineat, nunquam licitum fuit, nec licebit, confiteri Laico; & qui hoc scienter faceret, suspectus foret de hæresi Lutherana, sicut & Laicus Confessionem audiens, & pœnitentem absolvere præsumens. Licere tamen potest ad alium finem, nempe ad contritionem cordis magis excitandam, & ut ipsa humilitate, atque erubescentiâ Confessionis commoveatur, flectaturque magis DEI misericordia erga peccatorem, eoque certiùs criminum remissio, non per Laici aliquod ministerium, sed ab ipso DEO solo impetretur. Ità Navarrus *in Comment. ad cap. 1. de Pœnitent. dist. 6.* ubi explicat Augustinum dicentem: *Tanta vis Confessionis est, ut si deest Sacerdos, confiteatur proximo.* Unde si facta fuerit Laico talis Confessio, sive scienter, sive ex errore, etiam communi, cum absolutio ejus valida esse non potuerit, superveniente Sacerdote, Confessio apud eum est repetenda, & absolutio nova impetranda. Vide Clericatum de hoc themate more suo eruditissimè discurrentem in *Decis. de Sacram. Pœnit. decis. 18. per totam.* Jam ad rem propiùs.

84 RESOL. II. Constitutus in mortis articulo, vel evidenti aut probabili ejus periculo, potest confiteri, & Sacramentaliter ab-

absolvi à quolibet Sacerdote (saltèm in Communionem fidelium, & Ordine suo Sacerdotali tolerato) & ab omnibus peccatis ac censuris, jurisdictione illi ob præsentem necessitatem collata à pia Matre Ecclesia. Constat rursus ex Tridentino cit. Sess. 14. cap. 7. ubi inquit: *Veruntamen piè admodum, ne hac ipsa occasione aliquis pereat, in eadem Ecclesia DEI custoditum semper fuit, ut nulla sit reservatio in articulo mortis; atque ideo omnes Sacerdotes quoslibet pœnitentes à quibusvis peccatis, & censuris absolvere possunt.* Cùm igitur, ut ajunt Philosophi, cuilibet potentia activæ correspondeat sua potentia passiva, etiam quilibet pœnitentes ab omnibus Sacerdotibus in articulo mortis à quibusvis peccatis & censuris possunt absolvi, eoque ipso cuilibet ex eis confiteri; Præsertim cùm hæc latissima jurisdictionis extensio non ob favorem Sacerdotum absolventium, sed ob favorem pœnitentium absolvendorum facta sit, *ne hac occasione aliquis pereat.*

Dixi: *Saltèm in Communionem fidelium, & Ordine suo Sacerdotali tolerato;* quia ut refert Fagnanus in cap. *Non est vobis, de Sponsal.* Valentinus quidam Episcopus petiit à Sac. Congreg. Concilii Interpretum declarari, an præallegata verba, cùm sint generalia, ita generaliter sint intelligenda, *ut pœnitentes in articulo mortis constitutos possit in casibus reserva-*

tis absolvere quilibet Sacerdos, etiam excommunicatus, & denuntiatus? Et Sac. Congregatio, cujus Secretarius per multos annos fuerat, idem Fagnanus, censuit non posse; quia communis opinio videtur illa, quod tales excommunicati non possint, etiam in hoc casu necessitatis. Cum Fagnano sentiunt Panormitanus, Clericatus, Matthæucci, & plures alii, quorum ultimus opinionem contrariam, supposita declaratione illa, judicat nè quidem esse probabilem, quamvis sit cæterorum DD. fermè omnium. Hoc equidem non dico; subscribo tamen, sicuti etiam in tertia, & ultima prælectione Tractatum de Sacramentis subscripsi exclusivæ Sacerdotum non tolerantium (per quos hic tam *Excommunicati vitandi*, quàm *Degradati* intelligi debent.) non solùm ob præmentionatam Declarationem, quæ fors perfectè legalis nondum est; sed etiam, & præcipuè ob authoritatem D. Augustini suprâ, qui (ut refertur *cap. 1. de pœnit. dist. 6.*) loquens de mortis articulo expressè subjicit: *Nemo dignè pœnitere potest, quem non sustineat unitas Ecclesiæ; ideoque non petat Sacerdotes per aliquam culpam ab unitate Ecclesiæ præcisos.* & S. Innocentii in *cap. Arianos, 1. q. 1.* dicentis: *Hereticis solum baptismum ratum esse permittimus, scilicet ob sumam ejus necessitatem.* Quæ verba pensans D. Thomas 3. part. *quest. 82. art. 7. ad 2.* ait: *Ad se-*
cun-

eundem dicendum, quòd solus baptismus permittitur esse ratus Hæreticis & Schismaticis; quia possunt licitè baptizare in articulo necessitatis; in nullo autem casu licitè possunt Eucharistiam consecrare, vel alia Sacramenta conferre. Et 4. dist. 19. art. 2. quest. 2. ad 3. inquit eos hoc ipso peccare, qui alia Sacramenta, excepto baptismo, in casu necessitatis ab Excommunicato recipiunt.

Quando igitur Concilium suprà docet, in articulo mortis omnes Sacerdotes habere quoslibet pœnitentes absolvendi plenissimam potestatem, intelligendum est de omnibus Sacerdotibus in unitate Ecclesiæ viventibus, de quibus solis in toto contextu anteriore, & posteriore est sermo, non autem de præcis, & separatis: loquitur quippe de habentibus ordinariam vel delegatam jurisdictionem, cujus Excommunicati non tolerati sunt incapaces, per cap. miramur, & seqq. 24. quest. 1. Jam ulterius sic

RESOL. III. Præacta facultas confi-86
tendi in articulo mortis cuicumque Sacerdoti, non sic interpretanda est, ut moriturus possit etiam in præsentia Curati, vel ubi facilè advocari potest, confiteri non Curato, & ab eo absolvi; sed solùm, quòd tali possit confiteri, & absolvi in defectum Curati, undecunque demum provenientem. Ità Layman cit. tr. 5. cap. 12. num. 14. & ex communi Sylvester, Navarrus, Zambra-

rus, Gutierrez, Valencia, Molina, Suarez, Sanchez contra Sa, Rodriquez, & alios multos. Colligitur ex cap. Presbyter, 26. quest. 6. ubi dicitur: *Presbyter inconsultò Episcopò non reconciliet pœnitentem, nisi absente Episcopo ultima necessitas cogat.* Unde etiam accipitur ratio: nam Concilium Sacerdoti simplici potestatem absolvendi à quibuscunque peccatis in mortis articulo concedit solum jure extraordinario, ob rationem necessitatis, *ne hac occasione (si absolutio denegetur) aliquis pereat*: Ergò cessante necessitate, cessat hæc extraordinaria potestas, per regulam, quam tradit Abbas in cap. *cùm venerabilis, de consuet. in fine, ibi: Cùm aliquid conceditur propter necessitatem, durat concessio, quatenus urget necessitas*; Sed præsentè Curato, qui ægrotanti vult ministerium absolutionis impendere, cessat hæc necessitas recurrendi ad Sacerdotem non curatum, propterea, ne hac occasione infirmus pereat: ergò &c. Certè mira licentia, magnæque confusionis parens foret, si morituris, omnium maximè spiritali instructione indigentibus, permittum foret, relicto proprio Pastore, & ab eo commissionem habentibus, cæterisque subsidiariis ab Episcopo approbatis, ad quemvis, etiam imperitum, & non approbatum Sacerdotem, fortè omninò vagabundum, pro beneficio absolutionis recurrere.

RE-

RESOL. IV. Attamen Morituri neque-87
 unt prohiberi, quò minùs, si velint, ad
 deponendam Confessionem advocent Sa-
 cerdotem Regularem, ab Episcopo loci ap-
 probatum, etiam sinè licentia Parochi.
 Ratio clara est; quia non possunt prohibe-
 ri, quin à Regularibus petant id, quod illi
 licitè possunt facere; sed Regulares ab Epi-
 scopo approbati possunt quorumcunque in-
 firmorum Confessiones audire, absque ulla
 Parochi licentia: Ergò. Min. constat ex
 Constitut. Clementis X. quæ incipit: *Su-
 perna*, ed. 1670. in qua Regularium Privile-
 gia circa Sacramentum Pœnitentiæ cæte-
 roquin valdè circumscribuntur; attamen,
 ad finem §. 4. adjicitur: *Semel autem simpli-
 citer approbatos posse in Diœcesi Episcopi appro-
 bantis quovis anni tempore, etiam Paschali, &
 quorumcunque etiam infirmorum Confessiones au-
 dire, absque ulla Parochorum vel ipsius Episcopi
 licentia.* Additur: *De qua tamen Confessione
 teneri dictos Religiosos eorundem infirmorum Pa-
 rochum illicò certiore reddere; & hoc posse illis
 ab Episcopo sub pœna suspensionis à facultate au-
 diendi Confessiones præcipi; sufficere tamen, ut cer-
 tioratio hujusmodi fiat saltem per Scripturam,
 apud ipsum infirmum relinquendam.* Ideo ad
 omnia discordiarum zizania devitanda sua-
 derem, ut si contingat Confessarium regu-
 larem vocari ad infirmum in loco, ubi ra-
 rius

rius vocari solent, prius pro sua humanitate & humilitate se, & desiderium Parochiani Parocho insinuet, aut saltem per internuntium insinuari curet; decet enim Viros Religiosos præcipuè esse, *nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum.* 2. Cor. 6.

Punctum V, *Quomodo debeat moriturus confiteri?*

88 RESOL. I. Debet confiteri, si possibilitas adsit, eodem modo, quo sanus; imò eò majori diligentia, quò seriusior, & irrevocabilior alea tunc vertitur. Non tamen necessarium est, ut confiteatur generaliter, si confidat se præcedentes confessiones per vitam suam rectè perfecisse; esto consultum sit, ut saltem de gravioribus sceleribus se compendiosè iterum accuset, prout docet proborum, & timoratorum praxis. Debet itaque etiam hæc confessio esse *vera, vocalis, secreta, integra, dolorosa.*

89 RESOL. II. Esto nulla necessitas possit confessionem moribundi tueri, ne sit vera, & dolorosa; à reliquis tamen conditionibus aliquando potest exemptam reddere. I. Ut fiat scriptò, nutibus, vel aliis signis quibuscunque, animum confitendi, aut dolorem internum de se, vel ex intentione moribundi designantibus; puta, ubi vox per acerbitatem morbi interclusa. II.

II. Ut fiat publicè, præsertim quoad peccata minùs infamantia, v. g. in publico Nosocomio tempore contagionis, ubi ad singulos non datur accessus. III. Ut fiat abbreviatè, etiam per solum signum doloris de suis peccatis habiti, cum propter naturalem indispositionè moriturientis aliter fieri non potest. Ubi tamen exigitur votum, seu propositum integrè confitendi, si impedimentum recesserit; & remanet obligatio, cessante impotentia, omnia peccata mortalia explicitè confitendi, etsi quis absolutionem ab illis jam obtinuerit. R. P. Elbel *Theol. Sacram. p. 2. n. 221.* cum Communi.

Punctum VI. *Quando debeat iturus ad Patres confiteri?*

RESOL. Non debet expectare, donec anima sit quasi in egressu; quia hoc nimis, nimis periculosum est, vel quia confessio tunc omnino fit impossibilis, vel quia deficit verus supernaturalis dolor, cum non tam ipse homo peccata deserat, quàm à peccatis deseratur: unde Aug. Ser. 57. de temp. Pœnitentia, inquit, quæ ab infirmo petitur, infirma est; quæ autem à moriente petitur, timeo, ne & ipsa moriatur. Et Scotus 4. dist. 20. q. un. §. In ista questione. Pœnitentiam veram magnum est, secundùm Augustinum, cui DEUS inspirat in extremis, si quis est; quia vix, vel nunquam est ali-

aliquis, qui habeat dispositionem de congruo, cui inspiretur. Et quis miretur tepidam esse pœnitentiam inter tot vehementes animi, & corporis angustias tunc prementes, quando etiam sanitatis tempore, ubi minima nos tenet mentis turbatio, statim ad confessionem, & etiam alia pietatis opera nos indispositos profitemur? Adde, quòd ejusmodi etiam se exponat periculo impotentiae ad satisfaciendum præcepto sumendi sacri Viatici. Et ideo gravissima tam Parochis, quam Medicis incumbit obligatio, Patientem sibi commissum tempestivè, & ubi adhuc integer sensuum, & rationis viget usus, minorque est debilitas, ad recipienda Sacramenta disponendi; quod utinam Catholici tam accuratè, quam hæretici observarent! Experto crede.

Punctum VII. Quid in supplementum impositæ satisfactionis pro pœnis peccatorum facere debeat moribundus?

91 RESOL. Cùm non expediat moribundo, aliàs satis afflictò, multam afflictionè addere, hinc discreti Confessarii modicissimas injungere talibus solent pœnitentias; simul tamen elevando, *quidquid boni fecerint, vel mali patienter sustinuerint, in satisfactionem Sacramentalem.* Quod quidem optimo fit consiliò; cùm valde probabile sit, per talem elevationem accipere vim remittendi

pœ-

pœnas temporales peccatis quoad culpam remissis debitas ex opere operato. Utque adhuc magis releventur dicti infirmi, solent eos solertes Confessarii etiam excitare ad lucrandas Indulgentias plenarias pro articulo mortis, quales ferme in singulis Confraternitatibus lucranda conceduntur, sicuti etiam quibusdam Rosariis, & Numismatibus annexæ sunt. Ad quod optimè etiam conducet impetrare Absolutionem Generalem, cujusmodi pro articulo mortis Authoritate Apostolica impertitur hic loci Illustriss. Princeps, & Episcopus Chiemensis, & nos Fratres Minores ubivis locorum Chordigeris S. P. N. Francisci. Demum morituriens nitatur unitione suorum dolorum cum doloribus Christi patientis partem quandam satisfactionis pro suis peccatis superaddere.

Punctum VIII. *An, quis, & quo Jure teneatur accipere SS. Eucharistiam per modum Viatici?*

RESOL. I. Omnes fideles adulti, dum in articulum mortis, vel grave mortis periculum incidunt, tenentur ex ipso Jure Divino accipere SS. Eucharistiam per modum Viatici. *Communis.* Existencia præcepti Divini de sumenda Eucharistia patet ex illis verbis Christi Domini Joan. 6. *Nisi manducaveritis carnem Filii hominis, & biberitis ejus*
san-

sanguinem, non habebitis vitam in vobis. Et Lucæ 22. Hoc facite in meam commemorationem; quod dictum ad omnes fideles (quamvis differenter pro cuiusque statu) pertinere, colligitur ex Apostolo 1. Cor. 11. Unusquisque suam cœnam præsumit ad manducandum, & Trid. sess. 13. cap. 2. Imò sunt, qui præceptum hoc etiam extendunt ad infideles; quia Capharnaitæ, quibus illa verba à Christo dicta sunt, nisi manducaveritis &c. non erant fideles; hinc volunt, eos speciale peccatum committere, si non procurent baptismum, quò se aptos reddant ad communicandum. Ità Lugo de Eucharist. disp. 16. n. 17. La Croix lib. 6. part. 1. n. 595. Suarez, Vasquez, Coninck, Reginaldus, &c. Quòd autem hoc præceptum liget tempore mortis, constat ex variis Conciliis, ex Niceno I. Can. 12. De his verò, qui recedunt ex corpore, antiquæ Legis regula observabitur etiam nunc; ità ut, si fortè quis recedit ex corpore, necessario vitæ suæ Viatico non defraudetur; quæ verba cum similibus ex Conciliis Bracaren- si, & Carthaginensi IV. referuntur caus. 26. q. 6. idque vetustissimo Catholicæ Ecclesiæ more esse observatum, testatur Tridentinum cit. sess. 13. c. 6. Ex quibus sequitur, obligationem istam esse sub mortali; quia materia est gravis, & valdè conducens ad animæ bonum pro articulo periculosissimo. La Croix cit. n. 605.

RE-

RESOL. II. Isto præcepto sumendi Viatici etiam stringuntur I. pueri, cum ad annos discretionis pervenerint; unde communiter notant DD. pueris moribundis Eucharistiam dari posse, & debere in minori ætate, quam sanis; quia dum sani sunt, agitur tantum de adimplendo præcepto Ecclesiæ, quæ tempus recipiendæ Communionis remisit iudicio & arbitrio Confessarii; at dum sunt constituti in articulo mortis, agitur de adimplendo præcepto Divino, jubente omnem fidelem, qui ad annos discretionis pervenerit, hunc Panem Angelorum manducare. Clericatus de Ven. Euchar. Sacram. decis. 40. n. 5. II. Condemnati ad supplicium mortis, quibus proin tenentur Iudices permittere spatium & moram sumendi Communionem pro Viatico, ut etiam statuit Pius V. in aliquo Motu proprio. Præterea III. Sacrum Viaticum dandum est iis, qui post rationis usum inciderunt in amentiam, ut ex Concil. Carthaginensi deciditur in can. Is qui 8. 26. q. 6. nisi constet, vel præsumi debeat, aliquem in statu peccati mortalis in amentiam incidisse; vel subsit periculum irreverentiæ. Laym. lib. 5. tract. 4. cap. 4. n. 4. IV. Semifatis, dummodo inter cibum spirituales, & profanum discernere possint; quò etiam spectant muti, & surdi à nativitate. Idem n. 5. V. Ener-

Energumenis, ut docet Concilium Arau-
sicanum *Can. 14.* & D. Thomas *3. p. q. 80.*
a. 9. ad 2. VI. Etiam ebriis, si ebrietas
non sit voluntariè, & culpabiliter contra-
cta, vel saltem de hoc dubitetur. Gobat
cit. Tr. 4. n. 186.

94 RESOL. III. Sunt tamen causæ quædam
excusantes à sumendo Viatico. I. Impo-
tentia, qualis etiam censetur esse, siqua-
persona nequeat retinere, vel consumere
ullum cibum, vel liquorem, sed vel conti-
nuò revomat, vel in secessum emittat, de
quo vide P. La Croix *cit. n. 551.* & nostrum
R. P. Benjamin. Elbel *part. 1. Theol. Sacram.*
Confer. 15. à n. 123. II. Si infirmus eadem,
vel unâ, duabus, tribus, vel etiam octo
diebus citiùs, quàm in mortis periculum
inciderit, communicaverat; licèt enim,
tunc consulendum, ut rursùs Evcharistiam
per modum Viatici recipiat, tamen ad id
non obligatur: cùm præceptum de Evcha-
ristia ante mortem instantem sumenda jam
impleverit. Neque obstat, quòd aliquis
tunc de morte nihil cogitaverit; quia *ar-*
ticulus mortis non sumitur à nostra scientia,
sed à morte brevì vel imediatè secutura, quæ
tunc jam dabatur. Imò potiores DD. apud
Gobat *tr. 4. n. 174. § 176.* & La Croix *cit.*
n. 617. omnino negant esse licitum, eum,
qui

quī manē celebravit, aut ex devotione communicavit, si eadem die incidat in periculum mortis, illā rursus per modum Viatici S. Synaxin sumere; tum quia duplex eadem die Communio est prohibita: tum quia communicandō, quando erat vicinia mortis, jam censetur satisfacisse præcepto Viatici.

Punctum IX. *Quoties, & quomodo Eucharistia per modum Viatici est sumenda?*

RESOL. I. Habendum est pro certo, quòd is, qui communicavit sacrilegè, non satisfecerit præcepto Divino de sumptione Viatici, sed adhuc teneatur ad aliam, & dignam sumptionem: id quod colligitur ex illa propositione damnata 55. per Innocentium XI. *Præcepto Communionis annue satisficit per sacrilegam Domini manducationem; nam si huic non satisficit, cum sit purè Ecclesiasticum, quomodo illi satisfactum sit, quod est Divinum?* Quòd si autem, quantum conscientia sibi dicat, semel durante illo mortis periculo, dignè sacrosanctum Viaticum receperit, licèt illud adhuc possit sæpiùs recipere, tamen non obligatur. Excipiunt quidem aliqui: nisi infirmus post Communionem in mortale lapsus esset; id verò alii cum Suarezio rejiciunt; alioquin sequeretur, intra eundem diem S. Eucharistiam iterum sumendam fore, si infirmus

G

post

post primam susceptionem mortaliter peccasset, quod est contra usum Ecclesiæ.

96 RESOL. II. Non est licitum, minùs obligatorium, sumere Viaticum sub specie vini, si nequeat sumi sub specie panis; quia est contra substantialem quasi ritum præscriptum ab Ecclesia; unde si infirmus non possit deglutire species panis, sed tantùm vini, melius erit minimam S. Hostiæ particulam præbere cum vino, vel jusculo, quàm species vini. *La Croix num. 611.*

97 RESOL. III. Potest Sacrum Viaticum non tantùm semel, sed etiam sæpius durante eadem infirmitate, ministrari non jejuno. Etenim Concilium Constantiense sess. 13. sinè limitatione permittit, illud in casu infirmitatis, aut alterius necessitatis, à Jure, vel Ecclesia concessò, vel admissò percipi à non jejunis, si nempe commodè non possint jejuni permanere. Et licèt aliqui exigant quandam dierum intercapedinem, probabile tamen est, quòd si aliquis assuetus sit frequenter comunicare, possit toties, quoties sibi aliàs liceret communicare jejuno, si esset sanus, tempore ægritudinis communicare non jejunos. *Laym. cit. tr. 4. cap. 6. num. 20. Gobat num. 316.*

Punctum X. *A quonam infirmus Sacrosanctum Viaticum debeat recipere?*

RE-

RESOL. I. Debet illud recipere à Pa- 98
store proprio; quia in *Clem. 1. de Privileg.* sta-
tuitur pœna excommunicationis in Reli-
giosos, qui Clericis aut Laicis Sacramentum Un-
ctionis Extremae, vel Eucharistiae ministrare, matri-
moniaue solemnizare, non habitâ super his Paro-
chialis Presbyteri licentiâ speciali - - - præsum-
pserint. Quod tamen de prima solum vice
intelligendum est; si enim ægrotus jam sa-
tisfecerit præcepto de Viatico, nullo jure
prohibitum est accipere S. Eucharistiam de
manu Religiosi, dummodo is illam sinè li-
centia Episcopi, vel Parochi non publicè
portet per plateam. *Busenbaum de Euchar.*
cap. 2. dub. 1. art. 1. num. 7. Suarez, & alii.
Pariter nec prohibentur Religiosi dare S.
Viaticum suis domesticis, vel familiaribus,
ut patet ex *Compend. Privileg. §. Familiaris.*

RESOL. II. Ubi urgens est necessitas, 99
& Parochus nolit, vel non possit S. Viati-
cum ministrare, quivis alius Sacerdos, vel
Regularis, vel Sæcularis, & hoc deficiente,
etiam Diaconus, S. Viaticum ad infirmum
deferre potest, per licentiam, quam ipsi SS.
Canones, & præsumpta voluntas Episcopi,
aut Papæ in tali casu impertiuntur, ut tra-
dunt Sotus, Henriquez, Toletus, Miranda,
Layman lib. 5. tract. 4. cap. 7. num. 2.

RESOL. III. Potest Sacerdos, in disceri- 100
men vitæ conjectus, si absit alius Sacerdos,

ministrare S. Viaticum sibi ipsi; quia non est Jure Divino necessarium, ut Minister hujus Sacramenti à suscipiente personaliter distinguatur: imò in primitiva Ecclesia solebant S. Evcharistiam in proprias manus accipere, & domum deferre. Et ideo hoc ipsum licere Laico, docent magni numeri & nominis Authores apud La Croix cit. num. 482. Opposita tamen est communior; quia praxis illa quoad Laicos est contra consuetudinem, & sensum communem fidelium; nec videtur tanta esse necessitas hujus Sacramenti ad salutem, ut ei cedere debeat reverentia prohibens, ne à Laicis ministraretur.

Punctum XI. *An aliqua sit obligatio, vel utilitas recipiendi Extremæ Unctionis Sacramentum?*

101 RESOL. I. Nullam esse necessitatem, nec medii, nec præcepti, adeoque nullam obligationem recipiendi hoc Sacramentum, per se loquendò, communis est DD. Sententia cum S. Thoma 4. dist. 23. quest. 1. Layman lib. 5. tr. 8. cap. 7. & aliis. Per accidens tamen, si infirmus aliud Sacramentum percipere non possit, puta quia ob rabiem SS. Viaticum non admittit, absolutionis verò ob negativam indispositionem est incapax, obligatus videtur ad hoc Sacramentum suscipiendum, ne animam damnatio-

tionis periculo exponat, nisi rursus per phrenesin excusetur. Alioquin, si quis ex mera negligentia istud Sacramentum omittat, veniale peccatum non videtur effugere.

RESOL. II. Utilitas hujus Sacramenti magna est; ut advertit S. Augustinus Serm. 215. circa med. dum ait: *Quoties aliqua infirmitas supervenerit, Corpus & Sanguinem Christi ille, qui egrotat, accipiat, & inde corpusculum suum unget, ut illud, quod scriptum est, impleatur in eo: Infirmatur aliquis, inducat Presbyteros &c. Videte, fratres, quia qui in infirmitate ad Ecclesiam concurrerit, & corporis sanitatem recipere, & peccatorum indulgentiam merebitur obtinere. Et ideo, qui curam animarum gerit, ratione officii obligatur ex justitia hoc Sacramentum subditis capacibus ministrare; alius verò Sacerdos non nisi ex charitate, si in casu necessitatis facile ministrare possit. Proinde*

Punctum XII. *A quo Ministro hoc Sacramentum sit recipiendum?*

RESOL. I. Per se, à solo Parocho, vel commissionem ab eo habente, ità ut Religiosi oppositum facientes, ipsam excommunicationis Sententiam ipso facto incurrant, ut constat ex Clementina allegata. Imò nec ipse Parochus potest esse Minister hujus Sacramenti, nisi sit Sacerdos, propter expressum textum Apostoli Jacobi cap. 5. *Inducat*

Presbyteros. Si tamen alius Sacerdos, quamvis illicitè, hoc Sacramentum infirmo administraret, validè ageret; quia ejus administratio intrinsecè non est actus jurisdictionis, sicut administratio Sacramenti Pœnitentiæ.

104 RESOL. II. In casu tamen extremæ necessitatis, si nempe vel proprius Parochus absit, vel nolit Sacramentum hoc ministrare, potest hoc quilibet Sacerdos sive Sæcularis, sive Regularis, ex tacita commissione Summi Pontificis, propter maximam hujus Sacramenti in extrema lucta utilitatem. Laym. cit. cap. 6. num. 2.

Punctum XIII. *Quibusnam, & quoties danda sit Extrema Unctio?*

105 RESOL. I. Extrema Unctio dari potest solis baptizatis, usum rationis adeptis, & gravi infirmitate laborantibus. De primo patet; quia Baptismus est *janua vitæ spirituales*; quia per ipsum de corpore efficimur *Ecclesie*, ait Florentinum, & ideo etiam est janua aliorum Sacramentorum. De secundo liquet inde; quia Extrema Unctio instituta est ad causandam gratiam de se deletivam venialium, & ad confortandum hominem contra tentationes, atque ad alleviandam animam, ut significat S. Jacobus cit. *Infirmatur quis in vobis, inducat Presbyteros Ecclesie, & orent super eum, ungentes eum oleo in nomine*

ae Domini; & oratio fidei salvabit infirmum, & alleviabit eum Dominus, & si in peccatis sit, remittentur ei. Sed hæc non conveniunt, nisi habenti usum rationis: ergo &c. Tertia pars aperte habetur in Concil. Florent. Hoc Sacramentum, nisi infirmo, de cujus morte timetur, dari non debet. Et Tridentino Sess. 14. de Sacram. Extrem. Unct. c. 3. ibi: declaratur etiam, esse hanc Unctionem infirmis adhibendam, illis verò præsertim, qui periculosè decumbunt, ut in exitu vitæ constituti videantur: quod etiam indicant illa verba Apostoli: *Infirmatur quis in vobis.*

RISOL. II. Illicitum est, eadem infirmitate & morbi periculo durante, reiterare Extremam Unctionem eidem infirmo. Probatu ex Carechismo Romano tit. de Sacram. Extrem. Unct. sect. 11. & Rubrica Ritualis Romani, in quibus hæc veritas aperte deciditur. Prior ità habet: *Illud observare oportet, in una, eademque egrotatione, cum eger in eadem vitæ periculo positus est, semel tantum unguendum esse.* Posterior ità: *In eadem infirmitate hoc Sacramentum iterari non debet.* Quod idco forsan ità institutum est, ut infirmi majori cum fervore suscipiant hoc Sacramentum, scientes, semel tantum in eadem infirmitate ipsum posse recipi.

RESOL. III. Quòd si infirmus, Oleo sancto inunctus, ab illa infirmitate convalescerit, & deinde in aliam lethalem infir-

mitatem inciderit ; vel saltem prima infirmitas, postquam periculosa esse desit, recruduerit, & de novo periculosa facta fuerit, potest Sacramentum Extremæ Unctionis iterum suscipere, & toties, quoties talis facta est alteratio. Primus casus clarè continetur in Concilio Tridentino *cit. ibi: Quòd si infirmi post susceptam hanc Unctionem convalescerint, iterum hujus Sacramenti subsidio utari poterunt, cum in aliud simile vitæ discrimen inciderint.* Alterum casum admittunt D. Bonaventura 4. dist. 23. p. 2. q. 4. in fine. D. Thomas ead. dist. q. 1. art. 4. & communiter alii Doctores ; cum sic moraliter censetur alia esse infirmitas. Confer Gobatum *tr. 8. de Extr. Unct. n. 887. & seqq. Tamburium ibid. lib. 6. cap. 2. §. 6. à n. 3. Clericatum eod. tit. decis. 81. n. 41. & alios communiter.*

§. II.

Praxis Confessariorum circa expositam Doctrinam.

CASUS I.

Ferdinandus Religiosus, in sua obedientia extra Claustrum commoratus, incidit in morbum lethalem ; quocirca Parochus, apud quem decubuit, suaviter ac tempestivè eum admonuit sui periculi, offerens ipsi sua ministeria, si ordinariis infirmorum

Sa-

Sacramentis ad mortem præmuniri vellet. Ille verò Religiosus infirmus, cum esset longè absens à suo Monasterio, causabatur se extra Ordinem suum confiteri non posse, eò quòd per speciales illius Constitutiones prohiberetur; alia tamen Sacramenta se omnimodis affectare ac desiderare significabat. Verùm quia insolitum hoc videbatur Parocho, ut S. Viaticum ministraretur non Confesso, etiam ab aliorum Sacramentorum administratione abstinuit, sicque Religiosus sine Sacramentis decessit, non absque admiratione populi. Queritur ergò I. An Religiosus ille rectè recusaverit Confessionem extero faciendam? II. An Parochus ei rectè denegavit reliqua Sacramenta?

RESOLUTIO.

UT iste casus notabilis (sive factus, sive fictus) debite resolvatur, sciendum est, in omnibus, Mendicantium saltem, Ordinibus, etiam in inelyta Societate Jesu, cautum esse, ne quis Religiosus professus extra Ordinem confiteatur. Quæ ordinatio, licet multis exotica, & invisa appareat, talis tamen nullo modo est; quia ex ipsa institutione Sacramenti Pœnitentiæ, quod se habet instar judicii, nemo potest valide confiteri, nisi proprio Sacerdoti, jurisdictionem fori interni in ipsum habenti, ex cap. omnis utriusque 12. de pœnit. & remiss. sed

hæc jurisdictio in personam Regularem, præsertim Ordinis Mendicantium, nulli convenit, nisi Prælato ejusdem Religionis: Consequenter hic solus, & cui ille jurisdictionem hanc commiserit vel delegaverit, quempiam illorum Religiosorum validè potest absolvere. Ne igitur vel ex ignorantia, vel ex præsumpta Prælatorum licentia, quæ ad valorem actuum non sufficit, contingeret aliquorum confessio, & absolutio invalida extra Ordinem, meritò id fuit prohibitum, accedente præsertim autoritate, & confirmatione SS. Pontificum Clementis IV. Innocentii VIII. Julii II. Clementis VII. & VIII. Veruntamen extremæ necessitatis articulus semper ab hac prohibitione censebatur exceptus, prout eundem etiam expressè excepit Clemens IV. in Mari Magno, ut habetur in Monumentis Ordinum; & clarè sequitur ex Concilio Tridentino, quod *sess. 14. cap. 7.* indefinitam, universalem, & irrestrictam dat facultatem omnibus Sacerdotibus *quoslibet pœnitentes* in mortis articulo vel periculo à quibusvis peccatis absolvendi. Unde dictus Religiosus fuit in malo supposito, quòd sibi non liceat in eo articulo extra Ordinem confiteri; cum statutorum conditoribus de hoc nihil inciderit, & oppositum expressè pro Prædicatoribus & Minoribus concesserit.

Six-

Sixtus IV. ut videre est apud Rodriquez tom. 1. QQ. RR. quest. 62. art. 6. Per quæ patet responsio ad primum quæsitum.

Ad alterum, docet P. Gobat tr. 6. Theolog. Experim. num. 352. à gravi noxa excusari eum, qui graviter decumbens, nollet confiteri, eò quia ab ultima Confessione, antè trimestre peracta, nullius gravis peccati se reum sciret, additque, tali infirmo Viaticum & Extremam Unctionem non esse denegandam; quò clypeò etiam se præfatus Religiosus Ferdinandus tueri potuisset, & Sacramenta reliqua etiam non confessus, ne contra propriam agat conscientiam, postulare. At ex opposito stat communis fidelium praxis & consuetudo, quâ nulli, nisi priùs Sacramentaliter confesso, S. Viaticum solet porrigi; unde hac consuetudine nixus D. Parochus, erroris redargui non potest, quòd confiteri nolenti etiam Sacrum Viaticum denegaverit; Ideòque saltem, ne populo daretur scandali occasio, debuisset se ille Religiosus ad sacram exomologesin, resolvere, sciens utique, præceptum naturale evitandi scandali magis urgere, quàm quascunque Ordinum Constitutiones, utpote juris merè positivi. Quòd autem etiam Extremam Unctionem, ad quam Confessio determinatè non exigitur, sed solus status gratiæ, etiam contritione comparabilis,

bilis, denegaverit, non videtur rectè factum; cùm videamus istud Sacramentum etiam sensu destitutus, sicque actualiter non dispositis, conferri. Latiùs hunc casum deduxi; quia scio multos discursus, etiam à doctis, de ejus contingentia saltem possibili hìc illic institutos.

CASUS II.

Geminianus Parochus, cùm catellum à rabido cane defenderet, ipse ab eodem lethali morfu exceptus, & venenatâ materiâ infectus fuit. Unde in vicinam civitatem delatus, rem aperit Medico, qui malum jam incurabile factum estimans, suadet illi, ut ocyùs rem suam disponderet, & ad mortem omni momento expectandam se prepararet. Obsecutus Geminianus, confert se ad PP. Carmelitas ibi degentes, conscientiam suam cum intensissimo dolore exonerat, statimque à Patribus petit tum sacrò Viaticò ad ultimum agonem muniri, tum S. Oleò tanquam fortis athleta inungi. Ut petiit, factum, nec gressum è Monasterio posuit, cùm jam horrida rabie correptus, inter dolores sevissimos animam efflavit. Ità recordor mihi narratum, cùm adhuc in Ordinis tyrocinio versarer. *An omnia rectè facta?*

RE-

RESOLUTIO.

Rectissimè; quia Geminianus, cum nè¹⁰⁹ momento quidem securus fuerit à rabie eum correptura, non poterat prudenter expectare adventum alterius Provisoris, è statu Ecclesiastico, sed meritò prope-
ravit, ut quàm citissimè ei provideretur. Nec dicti Regulares sibi timere debebant de Censura incurrenda; cum nullo jure prohibeantur SS. Sacramenta apud ipsos infirmatis ministrare, ubi periculum est in mora; ut patet per dicta superiùs. Quòd si etiam à me quæras, an dictus Parochus potuerit, vel debuerit in præfata Ecclesia Regularium sepeliri? Respondeo sub distinctione, quòd potuerit, & debuerit, si ibi elegerit sepulturam; secùs, si non elegerit: quam responsonem juribus firmare possem, si scribendi ratio id permitteret.

CASUS III.

Hesichius subitanè apoplexiâ tactus, in momento omnibus quasi sensibus destituitur; firmiter tamen sibi persuadet, periculum non esse tantum, ut ad Sacramenta recipienda teneretur. Unde nec de Confessione quid vult audire, nec de S. Viatico, nec de Extrema Unctione, & cum nihilominùs Sacerdos cum sacro Oleo, ipsum inun-

tu.

Eturus adveniret, ille vires omnes, quas potest, opponit, & caput in omnem partem ventilat, satis ostendens animum suum contrarium. Quid de hac Unctione sentiendum?

RESOLUTIO.

110 **S**Entio, quòd ista inunctio fuerit invalida, & sine effectu; quia juxta omnes ad validam Sacramentorum susceptionem ex parte adulti requiritur voluntas habitualis, ad minus implicita, & interpretativa; sed Hesichius hic & nunc non habuit talem voluntatem, sed contrariam non recipiendi hoc Sacramentum, quantum ab externis dijudicari potuit. Nec juvat, quòd hæc resistantia orta fuerit ex falsa persuasione, nullum subesse mortis periculum; nam ex hoc nihil aliud sequitur, quàm quòd præter illam efficacem nolitionem hic & nunc recipiendi Sacramentum, habuerit etiam inefficacem, & conditionatam voluntatem recipiendi, si adesset periculum, quæ tamen in concursu prioris nolitionis efficaci videtur insufficientis.

§. III.

Actus Præparationis ad Sacramentum Pœnitentiæ.

111 **O** *DEUS meus! quantum recessi à te summo bono, ultimo omnium creaturarum fine!*
quan-

quantum contra te abusus fui potentiis, mihi à Bonitate tua ad te DEUM meum cognoscendum, amandum, & fruendum, concessis! Peccavi, & peccavi nimis coram te, indignus, qui recipiar in tuam gratiam. Sed quia non vis mortem peccatoris, sed magis ut convertatur, & vivat, hinc inter angustias, & timores mortis constitutus, redeo ad te fontem omnium gratiarum, & secundam post naufragium tabulam, salutiferum scilicet pœnitentiæ Sacramentum apprehendo, sperans per illud virtute sanctissimæ Passionis, & infinitæ satisfactionis D. N. J. C. omnium peccatorum meorum veniam, & remissionem recipere, & in gratiam adoptionis filiorum DEI redintegrari. Doleo, te summum Bonum offendisse, & propono firmiter ex hac hora te amplius non offendere. Adjuva me, Domine, tuâ Divinâ gratiâ, quia nihil ex me, sed omnia possum in eo, qui me confortat.

Ad SS. Eucharistiæ Sacramentum.

Domine, quomodo tu venis ad me, qui vacuus 112
sum omni virtutum apparatu? Certè ad tantum Hospitem excipiendum Angelica exigere-
tur puritas; ego autem me plenum maculis, & vitiorum sentibus obsitum invenio. Sed en! inops ego sum, & pauper, impos, & ineptus, ut dignam tibi domum præparem. Præveni me tuâ Divinâ misericordiâ, & imple me virtutibus, quibus dignè te recipiam. Da mihi fidem, spem, &
cha-

charitatem, quibus tibi, fini meo ultimo, soli, & unice adhaream; da mihi religionem, qua te unum DEUM colam, & adorem; da mihi humilitatem, qua me in abyssum mei nihili totum abjiciam; da mihi promptam ad omnia pro te, & amore tui agenda, & patienda voluntatem, ut in omnibus te quæram, & inveniam. Domine, tu es solus virtutum omnium complementum; da mihi te ipsum, & nihil mihi deerit: in loco pascuæ ibi me collocabis.

Ad Extremæ Unctionis Sacramentum.

113 **H**Abeo nunc te, ô Amor meus! possideo te, ô summum Bonum meum! sed velata adhuc facie, scilicet sub candidis speciebus panis. Fam etiam revelata facie videre te cupio; sed qui fiet hoc, qui necdum ab omnibus peccatorum remoris sum expeditus? Domine, in hunc finem instituisti saluberrimum Extremæ Unctionis Sacramentum; unge igitur me tuâ Divinâ gratiâ, nam & tu unctus es per naturam: unge me, & hac salvifica unctione dele omnes adhuc residuas iniquitates meas, ut nihil amplius impedire possit, vel retardare unionem tecum habendam in beata eternitate. Sic psallam tibi in vita mea; sic psallam tibi, quamdiu fuero; spiritus enim Domini super me, eò quòd unxerit Dominus me. Isa. 61.

DI-